

Uljaste külavanem Mati Ulm mõtleb hukkunud külaelanikele pandud mälestuskivi juures minevikule.

Kalev Lilleorg

Uljaste küla jätkab oma lugu

Uljaste küla võtab võõra vastu tee veerde jääva kauri linnamäega, kus pidupäevadel heisatakse lipp, ning kordatehtud koduüedega.

Eevi Kuht

Maantee serval seisab mälestuskivi kümne külaelaniku nimega, kelle mõrvas 1941. aasta 9. augustil punaste hävituspataljon. Sel päeval igal suvel seisab lipp külarahva kooskäimiskohas linnamäel pooles vardas.

Külavanem Mati Ulm loeb Uljastel üles 31 "suitsu". Ja veerandsada last, kellest enamik Sondasse kooli sõidab. Viru-Nigula vallas Flexasse tööle käib

Uljaste on alustanud heakorrast.

Ulm poeatab jutu sisse inimeste ja kohtade nimesid, mis jäävad maakonnapiirist teisele poole. Aga sellega on külas kõik harjunud, asutakse ju Lääne- ja Ida-Virumaa piiril.

Mured nagu mujalgi

Koos Mati Ulmiga sõidab iga päev Flexasse tööle veel mitu külameest. Aga enamik külarahvast peab pensionipõlve, mõni tegeleb kaubandusega, mõni põllundusega, üks inimene käib tööle Rakvere teatrisse. Talupidajaid külas peaaegu ei ole.

Uljaste külas valitsevad külavanema jutu järgi samad hädad kui mujal: raha on vähe ja tööd pole. "Aga meil elavad mõtlevad inimesed," rõhutas Ulm. Paljudes maakohtades kaob mõtlemine aegamööda pudelisse.

Kõndisime külavanemaga mööda sügisest teed üles linnamäele. Kohalikud elanikud ehitasid sinna kiige, paigaldasid lipuvarda, toimetasid kohale istmed ja muu vajaliku.

Praegu sügisel paistab mäe otsast läbi raagus puude osake Uljaste järve, mida siinsed elanikud omaks peavad.

"Tegelikult ei olegi esialgu midagi kapitaalset vaja ette võtta, alustada tuleb heakorrast," arvas külavanem linnamäel seistes. Heakord hakkab Uljastes silma. Suured hooldatud murulapid majade juures, teeveertes ja linnamäel.

Uljaste küla sai tiitli

Tänavusel ilusa kodu konkursil valiti välja ka maakonna ilusaim küla. Selle tiitli ja 5000-kroonise auhinna sai just Uljaste küla.

Maakonna konkursikomisjoni esimehe Hilma Männiku sõnul juhtusid nad Uljaste külla mõrvatud elanike mälestuspäe-

val, mil lipp seisis linnamäel pooles vardas. Et minevikku ei vaevuta praegu eriti jäädvustama, jäi see hindajaile meelde. Oma koht on siin kindlasti kodu-uurijal Meinhard Laksil, kes kujundas ka Uljaste järvest inspireerituna vesiroosidega küllip.

Külavanema jutu järgi koosneb Uljaste kolmest eraldi külast: Talukülast, Järvekülast ja Porvastust, lisaks paar maja metsa sees.

Uljaste ajalugu on fotode kujul albumisse pandud. Seal näeb, kuidas ehitati kiike ja bussijaama. Kuidas külarahvas rongkäiku teeb, jaanipäeva peab või koguneb jüripäeval linnamäele ühise peolaua taha, kuhu igatüüsi söögipoolise kaasa võtab.

Külavanema sõnutsi oleksid nad oma linnamäe peaaegu kaotanud. Ostja oli juba olemas. Siis tegid külaelanikud Rägavere vallale 50 allkirjaga kirja ja linnamägi jäi valla sotsiaalmaaksa. "Tulevikus ehk teeme linnamäe majandamiseks mittetulundusühingu," arvas Ulm.

Kõige vanem talu

Uljaste küla on üle 500 aasta vana. Umbes sama vanaks peab oma kodu Uljaste talu Veskuste pere. Nende hoovil seisab veel püsti üks vanaaegne hoone ja õuel ripub kaevukook.

Pererahvas tuli sinna 1990. aastal taluseaduse ajal. Hakkas ehitama sauna, millest hiljem sai hoopis elumaja. Peremees Leonhard Veskus küüditati poisikesena koos vennaga Siberisse, kust ta 1958. aastal plehku pani ja hiljem pool altkäe passi sai. Ta oli Kohtla-Järvel autojuht, ehitas Kunda tsemenditehast ja nüüd peab Flexas ametiskäimise kõrval väikestviisi põldu ja mesilasi.